

Høringsinnspill – BRUS til NOU 2019:22 Fra statussymbol til allemannseie – norsk luftfart i forandring

Næringslivet i Bodøregionen mener at det nedsatte utvalget om NOU 2019:22 «Fra statussymbol til allemannseie – norsk luftfart i forandring» konkluderer med en rekke anbefalinger som vi støtter og mener departementet og regjeringen må følge opp.

Klima og miljø: Luftfarten må løse klimautfordringen med å redusere sitt fotavtrykk for klima og miljø i tråd med 2-gradersmålet. Norge har unike forutsetninger for å ta en sentral global posisjon i dette arbeidet. Dette støtter vi fullt og helt opp om. Utvalget konkluderer blant annet med at det bør etableres et senter/en arena for innovasjon knyttet til lav- og nullutslippsteknologi og bærekraftig luftfart. Videre anbefaler utvalget at dette kan organiseres virtuelt eller fysisk og skal være en arena for samarbeid mellom industrielle aktører på forskjellige områder (fly, motor, batterier, flyselskap, flyplass, mv.) og andre interessentgrupper. Det må etableres klare kriterier for deltakelse og en modell for finansiering av senteret der både brukere, leverandørindustri og myndigheter bidrar. Det bør også lages klare vurderingskriterier for utvelgelse av tiltak. Forskningsrådets mekanisme for opprettelse av Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) og/eller Senter for fremragende forskning kan være en del av en slik løsning, sammen med bidrag fra sentrale aktører som ENOVA, Innovasjon Norge, SIVA, Nysnø, mv. – Det bør gjøres enkelt og attraktivt for innovatører å anvende Norge som arena for testing og utvikling av lav- eller nullutslippsfly. Eksempler på virkemidler kan være å gjøre bakkebasert infrastruktur og luftrom tilgjengelig, og å bistå innovatører som vurderer å etablere virksomhet i Norge.

BRUS mener at departementet i dette arbeidet bør legge til rette for at Bodø kan bli den første flyplassen i verden med å tilrettelegge for grønn luftfart i tråd med utvalgets anbefalinger. Vi vil begrunne dette med følgende:

I Bodø har vi Norges mest komplette miljø innenfor luftfart med følgende aktører. Widerøe har sitt hovedkontor i Bodø, og har også sine tekniske vedlikeholdslinje i Bodø. Widerøe er det selskapet i verden som har mest kompetanse og kunnskap om operasjoner på kortbanenett. I tillegg har vi Luftfartstilsynet hovedkontor. Avinor har etablert, i tillegg til sin tilstedeværelse Remote Towers Center som er unikt i operasjonell luftfart i verden. Antall kortbaneflyplasser med den operasjonelle flyradiusen som du får Bodø er unik i global sammenheng. Innenfor en aksjonsradius på 45 minutter når vi hele 7 lufthavner. Røst lufthavn er i særskilt godt egnet som en testrute for grønn luftfart med for eksempel mindre elektriske fly i kortbanenettet. Dette begrunnes med den flate topografien på Røst, som eliminerer behovet for fly med trykkabin. Dette er unikt i norsk sammenheng, med den korte avstanden til Bodø. (17min flytid).

Det skal bygges en helt ny flyplass i Bodø som kommer til å være helt sentral i arbeide med det grønne skiftet der føringer på klima og miljø er helt sentral. Målsettingen om teknologiutvikling og ambisjonene om grønn luftfart til både Avinor og utviklingen av den nye byen som frigjøres ved byggingen av ny lufthavn er sentrale. Byprosjektet er del av et internasjonalt ledende ZEN-prosjekt (zero emission neighbourhood) med solide kompetansemiljø globalt og nasjonalt innen klima og energi der det er fokus på kompetansebygging og deling av teknologi og erfaringer.

I Bodø har vi også et komplett miljø innen sikkerhet og beredskap, deriblant med Hovedredningssentralen og Forsvarets tilstedeværelse. Derav 330-skvadronen og flere helikopterselskap. Når forsvarets kampflybase fases ut 31.12.2021 innebærer det at restriksjoner mht luftrom og bevegelser letter betydelig. Det bygges opp et solid kompetansemiljø med flere kunnskapsinstitusjoner deriblant SINTEF, NORCE og Nord Universitet. Derav også egne utdanningsløp innen luftfartsledelse som har full dekning på universitetet i Bodø. Det jobbes med å tilrettelegge andre luftfartsfaglige utdanningsløp i samråd med næringslivet om mulig. Det finnes også en rekke selskaper innen luftfartsteknologi som for eksempel Opscom Systems og Airside Innovation som sammen med Avinor, Sintef og Bodø lufthavn jobber med autonome systemer, med verden som marked.

Arbeidet med grønn luftfart innebærer også en komplett verdikjede med å jobbe med elektrifisering av samfunnet. I Bodøregionen jobber et tett konsortium med en egen plan for elektrifisering av samfunnet, derav Ny By Ny Flyplassprosjektet og med også en egen hydrogenstrategi. Her er alle de sentrale energiselskapene i regionen en del av arbeidet. Hydrogen vil på lang sikt være en sentral energibærer i elektrifiseringen av luftfarten deriblant med hybridteknologier innen fly. Det jobbes med flere gryteklare hydrogenproduksjonsanlegg i regionen, deriblant i Glomfjord. Det jobbes med å etablere en hel verdikjede innen produksjon og forbruk av hydrogen.

I arbeidet med Grønn luftfart, er det etablert tett samhandling og koordinering mellom regionalt næringsliv, kunnskapsinstitusjoner og offentlig forvaltning, relevant for luftfart i Bodøregionen.

For næringslivet i Bodøregionen vil vi peke på følgende sentrale elementer til Samferdselsdepartementet i arbeidet med NOU 2019:22 Fra statussymbol til allemannseie – norsk luftfart i forandring som må følges opp.

1. **Det bør etableres et senter/en arena for innovasjon knyttet til lav- og nullutslippsteknologi og bærekraftig luftfart med plassering i Bodø basert på de komparative fortrinn regionen har, og med det aktørbildet som er allerede til stede i regionen.**
2. **Staten må bidra med virkemiddelapparatet i å sikre mulig etablering av en komplett leverandørindustri innen grønn luftfart tett sammen med aktørene innen luftfart.**
3. **Luftfarten må sikres gode og konkurransedyktige rammebetingelser, herav at utvalgets forslag om å fjerne særavgifter i norsk luftfart følges opp av regjeringen.**
4. **Staten bør etablere egne tilskuddsordninger for å stimulere til satsninger innen grønn luftfart, for eksempel med ladeinfrastruktur på norske lufthavner.**
5. **Staten bør gi fritak for mva for elektriske fly både innen allmenn og kommersiell luftfart.**

Om BRUS:

Bodøregionens Utviklingsselskap – BRUS, er et regionalt utviklingsselskap bestående om lag de 40 største og mellomstore private næringselskapene i Bodøregionen. Selskapene omsatte for over 26 milliarder kroner i 2019, og sysselsetter nær 6000 ansatte. Selskapene bidro med over 1 milliard i skatt til felleskapet direkte i tillegg til de solide bidragene over skattseddelen på lønn og lokale-regionale skatter og avgifter. Bodøregionen strekker seg fra nye Hamarøy i Nord til Lurøy i sør, tradisjonelt Salten, og Nordre Helgeland.

For Bodøregionens Utviklingsselskap – BRUS,
Adm Dir - Elnar Remi Holmen

Elnar Holmen

